Karikatür

SULH KONFERANSI PARİSTE TOPLANIYOR...

— Arkadaşlar, gürültü etmeyin de bu sefer ürkütmeden yakalayalım!..

— Bizim ahbaplardan biri Milletvekilliğine adaylığını koymuş...

— Vah vah, gidip zavallıyı şimdiden teselli etsek!.

Ankaraya Mektup

BU DA BİR ANTOLOJİ:

Antoloji kelimesinin lûgat manası bir tarafa bırakılıp da kullanıldığı işe göre ne demek istediği merak edilirse "seçme,, , "derleme,, gibi bir mana verebiliriz. Bugün en ziyade şiir bahsinde kullanılan bu kelime, meşhur şairlerin şiirlerinden bir derleme anlamına gelir.

Fahir Onger adlı bir genç, son günlerde böyle güzel bir dergi çıkardı. Adı "Antoloji - Bugünkü Şiirimiz,, dir. Eser güzel tertiplenmiş, başında pek güzel de bir ön söz vardır. Fakat, bizim gibi ellisini geçmişlere göre bu şiirler pek sade suya... Adeta bu derlenmiş şeyler derme çatma.

Biz, "Edebiyatı Cedide,, zevkile gıdalandık, biraz manalı şeyler isteriz. Vakıa bu yaşta hafif şeylerle geçinmeliyiz ama, istiyoruz ki yuttuklarımızda da birazcık kalori, vitamin bulunsun!..

Her devrin kendine göre bir şiir anlayışı var. Çocuklar darılmasınlar işte, bunlar benim anlayışıma hitap edemiyor.

"Antoloji,, içinden şöyle bir antoloji de ben yapmağa kalkıştım: M. Niyazi Akıncıoğlu'nun "Yağmur duası,, adlı şiirile bu işe başlıyorum:

Görünmez ellerin sağdığı bulut,
Yağmur ki Allaha bağlanan umut;
Ellerini göğe kaldır açık tut:

Buraya kadar güzel, fakat müteakiben şu mısralar var:

Tarlada çamur, teknede hamur,
Ver Allahım ver sellice yağmur!

Saptan samana geçti değil mi? İşte bu acaiplikleri anlayamıyorum, ayıp değil a!.

Melih Cevdet Anday'in şu "Ağız mızıkası,, şiirine bakın:

Dün gece yatmak üzereyken
Evin önünden biri geçti
Ağız mızıkası çalarak
Ve bana, çocukluğumda
Akşam üzeri mangal yaktığımız
Bahçe kapısını hatırlattı,
Emniyet Sandığındaki evin.

Şair bunu yazarken pek realist. Fakat ben bunda şiirle münasebet göremedim. Ne diyelim, Allah hanei pederlerini Emniyet Sandığından kurtarsın.

Salâh Birselin "Allah halinden şikâyet ediyor,, şiirinin son parçası :

Akşamları sizin gibi evlerde değilim
Yatağa da giremeyorum
Karım olmaması yüzünden
Kalkıp çocuklarımı örtemiyorum.
Ben böyle
Avare bir adam
Yegâne tesellim: Sizi seyretmek.

Allah, şairimizin tasvir ettiği Allaha acısın! Yine ayni şairin "Soğukkuyu mahallesi,, şiiri şu:

Ben de gök yüzüne karşı durdum.
Şiir yazdım
Coştum
Bir memuriyetim olduğu
Anlaşılmadı;
Aşklarım
Anlaşılmadı.
Yaşım geldi geçti
Evlenemedim.

Vah zavallı, acaba ne yapsak şimdi; Soğukkuyu mahallesi muhtarı nezdinde bir teşebbüse mi girişsek!..

Asaf Hâlet Çelebinin "Lâmelif,, şiiri daha enfes (!) :

Başı sana benzeyen lâmelifin

Havada kolları
El'amâân
Çekti çıkardı çengeli
Sağ kolunun
Ve takıldı kaldı köklere
Kalp yok göğsümün içinde
Kök var
Ne kökü
Meyan kökü
Lâmelifin kolları
Senin kolların
Lâmelifin göbeği
Senin göbeğin
Lâmelifin kolları
Dolandı boynuma.

Kendisi hoş bir adamdır; ben yalnız bıyıkları acaip zannederdim, meğer şiirleri daha acaipmiş. İki defa da mebusluğa namzetliğini koyup Bayezit meydanında nutuklar vermişti. Keşke yalnız şu şiirini okusaydı!.

Son seçmeyi de Orhan Veli Kanıktan yapalım. Şiirin adı "Dedi kodu,, ve aynen şu:

Kim söylemiş ben
Süheylâya vurgunmuşum diye?
Kim görmüş, ama kim,
Elini öptüğümü,
Yüksekkaldırımda güpe gündüz?
Melâhati almışım da sonra
Alemdara gitmişim, öyle mi?
Onu sonra anlatırım, fakat
Kimin bacağını sıkmışım tramvayda?

Gûya bir de Galataya dadanmışız;
Kafaları çekip çekip
Orada alıyormuşuz soluğu;
Geç bunları anam babam, geç;
Geç bunları bir kalem;
Bilirim ben yaptığımı.
Ya o, Mualläyı sandala atıp,
Ruhumda hicranını söyletme hikâyesi?

Hiç eksiksiz aldığım şu şiire (!) bir bakın. Aman Allah aklım sana emanet. Devam edemiyeceğim, çünkü:

"Yazık oldu Zaparta efendiye,,

Diye bir şiir de bana yazar sonra!!..

Zaparta

KÜTÜPHANENİZİN EN ZENGİN BİR ESERİ OLACAKTIR.

Akıl Hocası

Küçükkuyuda M. S. :

"Gazetelerden öğrendiğimize göre artık "ihtiyar,, kelimesi kalkmış. Otuzuna kadar olanlara "genç,, , 30 - 50 yaşındakilere "olgun genç,, , "50 - 70 yaşındakilere "yorgun genç,, , yetmişinden yukarı olanlara "bitkin genç,, diyorlarmış. Siz hangi gençlerdensiniz?,

CEVAP :

Bilmem ki, azizim... İş başında "genç,, görünüyorum; Akıl Hocalığı ederken "olgun genç,, tabiri bana göre biçilmiş kaftan... Çalışıp çabaladıktan, okuyup üfledikten sonra "yorgun genç,, oluyorum, ve zamane güzelleri ile göz göze gelince de "bitkin genç,, ! Artık hangi gençlerden olduğumu tahmin etmeyi size bırakıyorum.

★

Malatyada N. M. :

"1. Ekseriyetle güzel kadınlar sinirli, çirkin kadınlar uysal oluyorlar... Sebebi?

2. Ekseriya kaynanalar ilk gelinlerini istemiyorlar... Neden?

3. Çorbanın da, aşkın da ilk kaşığı tatlıdır derler... Siz ne dersiniz?,,

CEVAP :

1. Şimdiye kadar sinirsiz olmayan hiç bir kadına tesadüf etmediğim cihetle, galiba, hep güzel kadınlarla karşılaşmış olacağım... Bunun için kadının çirkini var mı, yok mu, bilmiyorum.

2. İkinci, üçüncü gelinlere göz dağı olsun da çocuklarile evlenmesinler diye.

3. Her zaman öyle mi? Bazan çorbanın son kaşığı, ilk kaşığı kadar tatlı gelir de "bir kâse daha!,, der, içeriz... Bunun gibi, aşkımızı da sık sık yenilediğimiz vâkidir... Demek ki, mesele çorba ile aşkta değil, onun tuzunda ve biberinde!

★

Balıkesirde Y. K. :

"Sizde bu kadar akıl varken neye atom bombasını keşfetmediniz?,,

CEVAP :

Aklımızı ölüm sahasında değil, dirim sahasında kullanmak istediğimizden...

★

Bodrumda A. D. :

"1. Aylar 30 - 31 gün oluyor da haftalar neden hep yedi gün?

2. Akıl Hocasını çok seviyorum, sevgimi kendisine nasıl bildiririm?...,,

CEVAP :

1. Aylar uzun olduğu için, hararet ve bürudet karşısında, az çok uzanıp kısaldığını belli ediyor. Haftalar kısa olduğu için bu alâstikiyeti belli edemiyorlar.

2. Bu sualinizle kıymetli hislerinizi, yalnız Akıl Hocasına değil, ona akıl danışıp danışmayan herkese bildirmiş olmuyor musunuz?..

★

Karabükte A. S. :

"En cazibeli gözler, hangi renkte olan gözlerdir?,,

CEVAP :

Gözlerin cazibesi renklerinde değil, bakışlarındadır...

Akıl Hocası

No. 538, CİLT: 21, SENE: 11 FİYATI 15 KURUŞTUR 18 NİSAN 1946

Karikatür

PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR SİYASİ MİZAH MECMUASIDIR

İSPANYA ÖNÜNDE GÖRÜŞ BİRLİĞİ :

Fransa — Avrupada bir püsküllü kaldı!.

Amerika — Sayemde sivrildi!.

İngiltere — Acaba burnu daha fazla büyür mü?!.

Rusya — Bana arkasını çevirmesi sahi mi acaba?!.

Erkek — Görseydin dün ne büyük roller oynadım...
Kız — Filim mi çevirdin?
Erkek — Daha mühim, beş lira borç almak için beş arkadaşı çevirdim!..

HAFTADAN HAFTAYA

Missouri'nin arkasından

Geldiler; gördüler; bilhassa göründüler ve gittiler.

Amerikalıların erkeklerimizi hâlâ kavuklu, palabıyıklı ve yatağanlı Yeniçeriler gibi tasavvur ettikleri, kadınlarımızı peçelerine delinmiş iki delikten dünyayı seyreden kafes kuşları sandıkları hakkında rivayetler vardır. Bu rivayetler eğer doğru ise Missouri ile bizi ziyarete gelen dostlarımız bugünkü İstanbul halkı ile Vaşingtonun hemşerileri arasında beş on parmak boydan başka fark bulunmadığını gözlerile görmüş olacaklardır ve bunu bir çok vasıtalarla kendi vatandaşlarına anlatacaklardır.

Missouri, Cebelüttarık boğazından Atlântik Okyanusuna henüz çıkmamış bulunduğu halde ben misafirlerimizin bizim için söyleyecekleri şeyleri şimdiden görür ve işitir gibi oluyorum.

Bir tanesi Nevyork rıhtımında ayağının İstanbul sokaklarından kalma mübarek tozile, anlatıyor:

— Pala bıyık mı? Şimdi İstanbulun en ihtiyarlarında bile onun izine tesadüf edemezsiniz. İnkılâp bu en ihtiyarların yüzlerini ustura veya jilet bıçağı ile traş etmek değil, âdeta alevde tavuk gerisi temizler gibi ateşle temizlemiştir. Bir ihtiyar Amerikalının çehresinde ne kadar girinti çıkıntı, ne kadar mor, kırmızı, sarı damar, sivilce vesaire varsa bir ihtiyar İstanbullunun çehresinde de öyledir. Kavukları büsbütün görmedik diyemem. Fakat onlar şimdi kadılar ve hocaların başında değil, gayet şık giyinmiş bazı bayanların başında sallanıyorlar.

Bir başkası bir barda viskisini içerek söylüyor:

— İstanbulda spor Amerikada olduğundan çok fazla ileridir. Bizde ocak başında oturacak yaşa gelmiş ihtiyarların İstanbulda tramvaya binmek için aralarında yaptıkları müsabakaları gördüm. Dünyada hiç bir maç bunun kadar heyecanlı olamazdı. En idmanlı ve deli göz komandosları imrendirecek bir cüret ve şiddetle tramvayın basamağına saldırıyorlar. Yaka, omuz veya kollarını - dönen bir çarkın kayışlarına kaptırır gibi - kalabalığın içine sokuluyorlar ve âdeta kıyma makinesi içinde imiş gibi şekil değiştirerek ve birbirine yapışarak tramvayın içine kayıyorlar.

Bir üçüncüsü evinin mahallesinde etrafını alanlara anlatıyor:

— Çok beğendim doğrusu. Yalnız seyahat esnasında uzun müddet Missourinin geniş koridorlarına alıştığım için darca olan sokaklarda manevra yapmakta bir parça güçlük çektim.

Bir dördüncüsü İstanbulun otomobillerini metediyor:

— Motör fabrikası ve hattâ tamirhanesi bulunmadığına evvelâ hayret etmiştim. Fakat sonradan bunlara ve hattâ yedek âletlere ihtiyaç bulunmadığını anladım. Öyle şoförler var ki atelyede en karışık ve masraflı âletlerle yapılacak işi, sokak ortasında soyunup dökünerek temel çivisi, tel ve sicim parçası v. s. ile yapıyorlar. Bu tamirden sonra arabanın yürüdüğünü gözümüzle görüyoruz. Hattâ içine insanlar bile biniyor. Hırdavat halinde demir ve lâstik parçalarını yürütmek ancak vaktile İstanbula karadan donanma nakletmek bu şehri zaptetmiş insanların torunlarının yapabileceği bir şeydir. Bazı sokaklarda otomobil yürüten şoförlerin bunlarla Boğazı geçmelerini de mümkün görerek tahkikat yaptımsa da henüz böyle bir teşebbüs yapılmadığını öğrendim. Bu soförlerin hayret ettiğim bir muvaffakiyetleri de benzinin tahdide tâbi bulunduğu harp yıllarında günde iki gaz şişesi benzinle yüzlerce kilometrelik yol yapmış olmalarıdır. Demek ki onlar büsbütün benzinsiz otomobil sürmek sırrına da ermek yolundadırlar ki bizim atom bombasından daha ehemmiyetli bir icattır.

Missourideki subaylardan birisi ailesi içinde anlatıyor:

— İstanbul limanı bende bazı şereli fakat ayni zamanda da hüzünlü hatıralar uyandırmıştır. Bildiğiniz üzere ben Fransaya yapılan ihraçlarda bulunmuştum. İstanbul Boğazında karşıdan karşıya yolcu taşıyan vapurların kalabalığı bana bizim ihraç mavna

MERAKSIZ

Pazar. Bay da bayan da evde. İkisi de sıkıntıdan patlayacak haldeler. Fakat tramvayların, vapurların kalabalığı akıllarına geldikçe sokağa çıkıp bir yere gitmeği göze alamıyorlar.

Bir zaman radyo dinlediler. derken ses sada kesildi. Bay bir gazete, bayan bir kitap aldı; okumağa daldılar. Bir aralık bay geldi, karısının başucunda durup sordu:

— Ne okuyorsun?
— Roman!
— Ne romanı?
— Cinaî roman!.
— Meraklı mı?.
— Çok!..
— Ne oldu?
— Bir adam öldürüldü. Katili arıyorlar!.

Bay, yüzünü ekşiterek koltuğuna döndü:

— O da bir şey mi?. Gazetede beş tane cinayet var. Hem hepsinin de suçlusu meydanda!.

ÜÇ OĞLAN

Bay Ahmet evlenmiş, bir oğlu olmuş, bir kaç sene sonra karısı ölmüştü.

Bayan Nezahet de evlenmiş, bir oğlu olmuş, kocası ölmüştü. İki dul tanışıp evlendiler. Allah onlara bir oğul daha verdi. Böylece üç erkek çocuk ve karı koca gül gibi yaşamağa başladılar.

Bir gün karı koca salonda otururlarken bahçede bir gürültü koptu. Erkek dışarı çıkıp baktı. Dönüşte karısı sordu:

— Ne var, ne oluyor?
— Hiç!.. Senin oğlanla benim oğlan bir olmuş, oğlumuzu dövüyorlar!..

---

ve motörlerimizi hatırlattı. Bizim bir defa geçirdiğimiz sıkıntıyı her gün iki defa geçiren Kadıköy ve Üsküdar kıyısı halkını hürmetle selâmladım.

Ayni zamanda artist olduğu anlaşılan bir asker söylüyor:

— Sinema sanatı İstanbulda çok ilerlemiş olacaktır. Bizim bir Holivuda mukabil orada bir çok Holivuda rastladım. Hemen her mahallede öyle çeşit çeşit binalar, boş arsalar, moloz yığınları vardır ki - bir dolar dekor masrafı yapmadan - bütün tarihî filmleri çevirebilirsiniz. Öyle mahalleler manzarası ve kılık kıyafeti ile âdeta Afrikadır; öyleleri vardır ki Nuh ve Süleyman peygamberler zamanınaki asyadır; öyleleri vardır ki içerinde dolaşırken manzaraları ve sesleri ile kendinizi İspanyada, İtalyada, Fransada, hattâ Amerikada sanırsınız.

Dinleyenler soruyorlar:

— Peki ama film çevirmek için yalnız dekor kifayet etmez. Artist de lâzım.

— O da var. İstanbul sokaklarında, çarşılarında, tramvaylarında kaç tane Greta Garboya tesadüf ettiğimizi tahmin edemezsiniz. Bizim Amerikanın bir Çarlı Çaplini vardır ki dünyada ve hattâ tarihte eşsiz bir komik ve sanatkâr olduğunu söylerler. Halbuki İstanbul sokaklarında bir dolaşırsanız, meşhur şapkası, bastonu ve pabuçlarile adım başında bir kaç Şarloya tesadüf edersiniz.

Karikatür

— Sevgilim, sekiz yaprak sevmiyor, sekiz yaprak seviyor çıktı. Hangisine inanayım?
— Tamam, sekiz kişiyi sevdiğime inan!..

BAK, BAKMA!

İki bayan, pastahanede ikindi çayını içiyorlardı. Karşılarındaki masada tek başına bir adam oturuyordu. Şık, yakışıklı ve halinden zengin olduğu belli bir gençti.

Kadınlardan biri arkası dönük olduğu için onu göremiyordu. Arkadaşına:

— Bak bakalım, dedi, bize bakıyor mu?. Bakıyorsa sakın o tarafa bakma!..

İYİ KAYNANA

Delikanlıya parlak bir evlenme teklifinde bulunuyorlardı:

— Kaçırılmaz bir parti!. Güzel!. Zarif!. Okumuş!. Üstelik çok zengin... Bankada elli bin lirası, iki dükkânı ve Bursada babasından kalma geniş toprakları var!.

Damat namzedi isteksiz isteksiz sordu:

— Anası?.
— O da toprak altında!.

RENKTEN RENGE

Kadın terzisi müşterisine yeni modelleri gösteriyordu.

— Şuna bakınız bir kere bayan!. dedi. Bundan güzel bir şey olabilir mi?. Parisin son rengi!.

Bayan gülümsedi:

Bayan gülümsedi:

— Evet ama faturayı öderken kocamın yüzünün alacağı rengi düşünüyorum da bir türlü cesaret edemiyorum!.

— Haklı Tarık Us yine namzetliğini koymuş ne dersin?
— Uslan ey dil uslan artık ihtiyar olmaktasın, derim!..

NE GÜNLERE KALDIK!

Eve yeni bir hizmetçi alınacaktı. Kız, bayana bir sürü ahret suali sorup evin ve ailenin girdisini, çıktısını öğrendi. Pazarlıkta uyuştular. Her şey bitti. Nihayet bayan:

— Demek pazartesi günü işe başlıyorsun, öyle mi kızım?!, dedi.

— Evet hanımefendi!. Doğrusu üzerimde çok iyi tesir bıraktınız!..

ONUN DA!..

Bayanların yaşı konuşulmaz, ama, bir sağlık meselesi olduğu için söyleyeceğiz. Bayanın yaşı elliyi aşmıştır. Kocası, kızı, damadı, bir de torunu var.

Son günlerde fazla sinirli. Rahatsız olduğundan şikâyet ediyor. Herkes de ondan şikâyetçi ya, neyse!.

Doktor uzun bir muayeneden sonra:

— Efendim, dedi, maşallah hiç bir rahatsızlığınız yok!. Yalnız biraz istirahate ihtiyacınız var, o kadar!.

— Aman doktorcuğum, şu dilime bakınız bir kere!.

— Onun da dinlenmeye ihtiyacı var bayan!.

ÇOCUK GÖZÜ!

Küçük Fatoş hiç serde çiçek görmemişti. Bir gün annesile beraber Erenköyündeki dostlarından birine gittiler. Bahçede çiçek saksılarile dolu büyük bir ser vardı. Fatoş bunu görünce:

— A!.. diye bağırdı. Çiçek konservesi!..

MECBURİYET

İki bayan konuşuyorlardı:

— Fatmayı gördüğün var mı?

— Sık sık görüyorum.

— Nasıl, kocasile mesut mu?.

Öbürü başını salladı:

— Hem de nasıl?!. O kadar mesut, o kadar neşeli ki arasıra biraz ağlayabilmek için acıklı Arap filmleri seyretmeğe mecbur oluyor!.

— Bende bu kırbaç varken mütemadiyen döndürürüm seni.

FELSEFE MERAKI...

Felsefe meraklısı bir adamdı. Akşamları yemekten sonra eline bir kitap alarak masanın başına oturur, saatlerce okurdu.

Genç karısı bir gece şikâyet etti:

— Ayol biraz da benimle meşgul olsana...

O başını kaldırmadan cevap verdi:

— Senden ne istifadem var ki.

— Peki o kitaptan ne istifade ediyorsun?

— Pek çok yeni şeyler öğreniyorum... Öldüğümüz zaman ruhumuz nereye gider biliyor musun?

— Cennet veya cehenneme...

— Bilemedin... Tenasüh diye bir nazariye var... Bu nazariyeye göre ben öldükten sonra ruhum bir hayvanın vücuduna girecek...

Kadın içini çekti:

— Allah esirgesin... Bunun için ölmeye lüzum var mı?

KURTULUŞ YOK!

Bayla bayan kavga ediyordu. fazla yanan bay haykırdı:

Karısının şirretliğinden canı pek

— Ah, bir muharebe olsa... Gönüllü yazılacağım!

— Bu kahramanlık neden icap ediyor?

— Ancak cepheye gitmekle biraz başımmı dinleyebileceğim de.

— Merak etme, hastabakıcı olur, seni orada da bulurum!.

Bay çıldıracaktı:

— Beni zorla şehit mi ettireceksin?..

Erkek — Kanadınız yok amma, çalıkuşuna benziyorsunuz...
Kız — Sizin de meydanda tüfeğiniz yok amma avcıya benziyorsunuz!..

İngiliz — Bu bitki ektiğimiz bitki değil!..

İMANSIZ...

Yazan: ÇALAPALA

Bizim devremizde Yedek subay okulu Harbiye kışlasında idi. Orada kaldığım ilk geceyi unutamam. Bütün talebelik hayatımda hiç yatılı kalmamıştım. Baba ocağının dışında yattığımı bilmiyorum. Kışla kapısında, izin çıkmadan basamağı aşamayacağımızı işaret eder gibi duran çifte nöbetçiyi görünce içimde çocukça bir hüzün duydum. Evdeki odam, bizim çarpık çurpuk taşlı sokak, çeşme başında birbirlerini ıslatan yumurcaklar, hele o, gürültülerile ders çalışmama engel oldukları için her zaman kızdığım küçük şeytanlar, gözümün önünde tütüyordu. İki bin kişi içinde kendimi yapayalnız hissediyordum.

Halbuki buna, bu ayrılığa ne zamandır hazırlanmış bulunuyordum. Askere gidecektim. Daha uzaklara, köylere gideceğim, bilmediğim yerleri göreceğim diye seviniyordum bile... Otuzuna yaklaşmış bir adamda bu çocukça yalnızlık hissi ne demekti?..

Doğru, doğru ama, yalan söyleyecek değilim ya, o akşam, kışlada kaldığım ilk akşam böyle bir hisse kapıldım işte!. Hani dokunsalar, koca adam, bebek gibi ağlayacaktım. Bahçenin ortasındaki havuzun etrafında dolaşıp duruyordum. Ansızın koluma biri girdi. Dönüp baktım.

— Vay İmansız!. dedim. Sen de burada mısın?..

İmansız, ağlamaklı bir yüzle gözlerimin içine baktı:

— Allah aşkına bırakın bu şakayı artık!. dedi. Hiç değilse asker ocağında beni kepaze etmeyin!..

Çocukcağızın derdini çok iyi anlıyordum.

— Affedersin Mithat!. dedim. dilimiz alışmış da!.. Söz veriyorum. Bir daha sana İmansız demeyeceğim!.

Onunla ilk okulun son sınıfındanberi beraber okumuştuk. Zavallı Mithat, "İmansız,, lâkabını yedinci sınıfta iken aldı. Bütün arkadaşlar bilir; Mithat bir gün türkçe dersinde bir parça okurken nasılsa bir kelime atlamıştı. Atladığı kelime de "iman,, kelimesi... Öğretmen:

— Oğlum, dedi, iman kelimesini neye atladın?.

Arka sıralardan birinde oturan Tevfik hoca:

— İmansızdır da ondan!.

Diye seslendi. Hoca da güldü, hepimiz de güldük.

Deyiş o deyiş!.. Mithatın adı İmansız kaldı. O zaman sınıfta hemen herkesin böyle sonradan takılma bir ismi vardı. Onun için Mithat kızmıyordu. Meselâ ona bu muzipliği yapan çocuğa babası Sultanahmet camisinde imam olduğu için Tevfik Hoca derdik. Sanki hocalık babadan oğula miras kalırmış gibi!.. İmansıza gelinceye kadar ne lâkaplar vardı. Hâlâ bir çok arkadaşları o isimlerile çağırırız. Fakat Mithatinki hiç birine benzemezdi.

Seneler geçtikce çocukcağız "İmansız,, ın manasını daha iyi kavramıştı. Bu ismin nasıl takıldığını bilmeyenler, oğlana dik dik bakıyor, çok defa tiksinmelerini yüzlerile belli etmekten çekinmiyorlardı. Lisenin son sınıflarında Mithatın asıl adı unutulmuş gibi idi. Herkes, hattâ bazı öğretmenler bile onu İmansız diye çağırıyorlardı.

Çok yalvardı, çok rica etti ama dinleyen olmadı. Liseyi bitirdikten sonra çocukcağız derin bir nefes almış. Artık bu kötü lâkaptan kurtuldum diye sevinmiş. Hukuka yazılmış. Fakat daha ikinci günü eski lise arkadaşlarından patavatsızın biri Mithatı orada görünce, beş yüz kişilik sınıfın ortasında:

— Vay İmansız!.. Sen de Hukuka mı girdin?

Diye bağırınca orada da bir günde meşhur olmuş.

Bana bunu anlattığı zaman diyecek söz bulamadım.

— Aldırma canım!. dedim. Yiğit lâkabile anılır!.

Cevap vermedi, başını salladı. içinden küfrettiği belliydi.

Üniversiteyi de bu isimle bitirdi. Bir zaman adliyede çalıştı. Ara sıra adliyeye uğradıkça kapıdaki cübbeciye:

— İmansız bey burada mı?.

Diye sorar, yok derse boşuna merdivenleri tırmanmazdım. Yani orada da tanınmıştı!.

Derken İmansız birdenbire ortadan kayboldu. Sorup soruşturduk. Kaymakam oldu dediler. Fakat uzun sürmedi. Tekrar İstanbula döndü. Pek üzgündü. Küçük bir kazaya kaymakam tayin edilmiş. Kısa zamanda orada bir takım imar hareketi başarmış. Çarşıyı büyütmüş, yollar açmış. Bir okul yaptırmış. Bu arada çatısı çöktüğü, kullanılmaz hale geldiği için arpa anbarı olarak kullanılan eski bir mescidi, yol üstüne geliyor diye, yıktırmış.

Aradan on beş gün geçmemiş. Ahali kaymakamdan şikâyet etmiş. Bir dilekçe yazmışlar. Kasabanın eli kalem tutan eşrafından biri: "Hükûmeti Cumhuriyemiz lâik olmakla beraber herkes dininde ve imanında serbesttir. Serâpâ müslüman ve dinine bağlı olan kasabamız halkı ötedenberi imansızlığile şöhret almış olan bu

— Yirmi yıl evvel evlendiğimiz zaman bana Bülbülüm diye hitap ederdin!.

— Şimdi de söylesem inanmazsın ki!..

kaymakamın değiştirilmesi dileğindedir.., diye yazmış.

Merkezden müfettiş gönderilmiş. Dedikodunun saçmalığı anlaşılmış ama, o, çok müteessir olmuş. Vazifesinde bir kusuru olmadığı meydana çıktıktan sonra istifa edip İstanbula dönmüş..

Ondan sonra giriştiği işlerin hiç birinde tutunamadı. Bir aralık evlenmeğe kalkmıştı. O da olmadı. Bir gün apansız ölüm haberini alıverdik!.

Yağmurlu bir gündü. Her taraf vıcık vıcık çamur... Zavallı İmansızı cenaze arabasına koyduk, Biz de külüstür bir otobüse dolduk. Yanımda eski arkadaşlardan Fahri vardı. Derin derin içini çekip:

— Hey gidi İmansız!. dedi. Nihayet o uğursuz lâkaptan kurtuldu.

— Öyle. dedim. Bütün ömrünce İmansız tanındı. Onun acısını çekti.

Bu sırada arkamızdan gür ve kalın bir ses duyuldu:

— Lâ-havle ve lâ-kuvvete illâ billâh!

Dönüp baktım: İmam efendi. Elinde tesbih, gözleri bizde dudakları oynuyor, kırçıl sakalı titriyordu.

Konuştuklarımızı duyduğu belliydi. Fahrinin dizini dürttüm. lâfı değiştirdik.

Mezar önceden hazırlanmmıştı. Yağmur altında çabuk çabuk toprak örtüldü. Otobüse dönüp imamı bekledik. Bir dakika geçmeden hoca da geldi. Şoföre:

— Çek bakalım evlât!.

Diye bağırdı. Onun bu kadar çabuk dönmesinden kuşkulanmıştım:

Kulağına eğildim. Yavaşça:

— Pek çabuk geldiniz hoca efendi! dedim. Telkin vermediniz mi?.

İmam, kaşlarını çatarak yüzüme baktı:

— Elin immansızına telkin kâr eder mi?!. dedi. Allah taksiratını affetsin!.

Çalapala

MAKSAT YARDIM

Bir hayır cemiyeti için verilen bir müsamerede davetlilere bir takım cici bici eşya satıyorlardı. Bunlara karşılık verilen paralarla yoksullara yardım edilecekti. Cemiyet başkanı olan bayan, orada bulunan çok zengin, fakat cimriliğile tanınmış bir bayana bir kravat takdim etti:

— Lûtfen siz de bunu alınız efendim!.

Hasis, yüzünü ekşiterek reddetti:

— Verecek bir şeyim yok!.

Bayan nezaketle gülümsedi:

— Olsun, efendim, alınız!. Biz yoksullara yardım ediyoruz!..

DALGINLIĞA BAKIN!

İki kadın, kocalarından bahsediyorlardı. İkisinin de kocaları dalgındı. Biri:

— İnsanın kocasının dalgın olması hiç iyi değil!. dedi.

Öbürü omuz silkti:

— Bilâkis!. Ben kendi hesabıma pek memnunum!. Benimki bazan unutuyor, ev harçlığını iki defa veriyor!.

Erkek — 23 Nisan piyangosunun büyük ikramiyesi bana çıksa mutlaka aklımı kaçırırım!
Kız — Teessüf ederim, ben de beni kaçırmasın zannetmiştim!..

ÂDEMOĞLU

Bağı yok, bahçesi yok, bahçıvanı beğenmez;
Eline bir gül geçer, gülistanı meğenmez!

Mekândan âzat sanır kendini hâne-berdûş,
Bî-mekânlar, nedense, lâ-mekânı beğenmez!

Lâkırdı kıtlığında karalar üç beş satır,
O hızla şu destanı, bu divanı beğenmez!

Ne kumraldan yüz görür, ne esmerden iltifat;
Sonra beyaz, sarışın bir civanı beğenmez!

Ya dünyaya sarılır cennetten ümit kesip,
Yahut cennet var diye şu cihanı beğenmez!

Gece gündüz dolaşır yüzde yüz kâr peşinde,
Yüzde kırk, elli değil, bir noksanı beğenmez!

Hem toprakta gezinir, hem toprağa yan bakar;
Hem Âdem oğluyum der, hem insanı beğenmez!

Develerle boy ölçecek er arar Çamdeviren,
Olur olmaz güreşen pehlivanı beğenmez!

Çamdeviren

Yaz Bulutu

MİZAHÎ ROMAN

— 2 —

Yazan: Ragıp Şevki Yeşim

— Dur dur birader, sana her şeyi söyliyeyim de... o zaman... artık... iş lûtfuna kalır...

Hemen geçti, tekrar masasına oturdu, önündeki şişkin zarfı elleri titreye titreye açıp içinden bir takım kâğıtlar çıkardı. Hepsini de boydan boya önüne yaydı:

— Kardeşim... dedi. Öksürdü, ciddî bir eda ile dirseklerini masaya dayayıp ellerini birleştirdi:

— Kardeşim, senin İstanbulda bir amcan varmış...

— Amcam mı?.. Amcam, ha, var amma, ben onun...

— Dur, sözümü kesme... O amcan geçen hafta bugün Allahın rahmetine kavuşmuş.

— Ya, ölmüş mü?

— Allah gani gani rahmet eylesin, evet, üfûl eylemiş...

— ...

— O amcan büyük bir servet bırakmış...

— Ne bırakmış?.

— Servet!..

— Ne serveti... Oğlunun ismi Servet mi?.

(Ah, ben bu suâli, servetin ne demek olduğunu bilmemezlikten değil, şaşkınlıktan sormuştum.)

Müdür güldü:

— Hayır, yani para, pul, mal, mülk...

— ?!!..

— Evet şeker kardeşim, sana, yegâne vârisi olan sana bir servet bırakmış!.

— ?!?!..

— Şey... Sıkı dur Ali beyciğim. Malûm ya, francala mı, ekmek mi?.

— Francala!!!??.

— Amma, çok bir şey değil ha, bak kendine gel...

— Ha...

— Evet, işte bu... Hadi al şu kâğıtları... Evine git. Sana izin veriyorum, git, rahatça tetkik et.

Kâğıtları ellerim tuttuğu halde, ben avuçlarımın ateşinden parmaklarımın bir şeye temas etmekte olduğunu hissetmiyordum.

— Amcan vârissiz ölmüş, bütün parası sana kalmış.

— ?!!..

— Anladın değil mi birader kardeşim, hişt, Ali bey, sıkı dur şekerim, hani bana vâdettin idi!

Miras ha, hem de büyük bir miras... Senelerdenberi sadece yaşadığını duyduğum, fakat kendisinin kokusunu bile alamadığım o hasis, o cimri, o lânet amcam ha... Kâğıtlara göz attım, fakat harfler birer küçük tatarcık gibi, minimini sinekler gibi gözümden uçuşup duruyordu:

"Ali Akyürek... Amcası... bilâvaris.... 18 Eylûl... Noterlikçe... Açılan... 300 bin lira... nakit... Galata... Sadaket hanı... 12 No. dükkân... Rumelihisarı... eb'adında.....,

Müdür koluma girmişti, gayet samimî bir eda ile, tıpkı cenazesi olan bir adamı teselli eder gibi:

— Metin ol, metin ol! diyordu.

Koridorlardaki hademeler fırlamışlardı. Açık kapılardan memurlar şaşkına dönmüştü. Müdür, o Azrail kılıklı müdür, maaşı aslîsi 10 lira olan bir memurun koluna girmiş, yürüyordu. Hademeler de, memurlar da hani nerede ise düşüp bayılacaklardı. Hele bizim odaya girdiğimiz zaman... Müdürün:

— Ali beyciğim, birader, kardeşim...

Demesi, bizim arkadaşları doluya tutulmuş tavuklara çevirdi. Hepsi de sersemlemiş gibi, put gibi kalakalmışlardı.

Hele o varidat kâtibi...

Onun yüzü, ona karşı olan hıncım ve kızgınlığım, beni miras sersemliğinden uyandırdı. Onun yüzüne doğru bakarak:

— Müdür bey! diye seslendim.

Müdür askıdan benim şapkamı almış getiriyordu. Sesimi duyar duymaz:

— Buyur cancağızım, emret şekerim! dedi.

Varidat kâtibinin yüzü kül gibi kesildi, başı sallandı ve önüne düştü:

Ah habis ah... Kendisini çalışır gibi göstermek istiyordu. Fakat onu öldürmüş olduğuma da kani idim.

II

"Aç yanından kaç!,,
Atalar sözü

Bu öyle bir hâdise idi ki, yalnız şu bizim konak yavrusu daire içinde değil, bütün kasabada derin, büyük, sonu gelmez hâdiseler yaratacaktı.

Netekim dairedekileri sersem bir halde bırakıp, kendim de, bolca şarap içip soba başında bırakılmış acemi ayyaşlar gibi sallana sallana bir bölüğü bana ait, eve geldiğim zaman başım ateşler içinde yanıyordu.

Hemen oturdum, daire vasıtasile İstanbul noterlerinden biri tarafından gönderilmiş olan mektupları ve evrakın musaddak nüshalarını yutar, içer gibi okudum:

Artık hakikat meydanda idi. Gerçekten ben bir mirasyedi idim. Binlerce, yüz binlerce lira sahibi, emlâk ve akar sahibi... Yani ben, daha iki saat evvel, kendimi eski ve giyilir tarafı kalmamış bir ayakkabının pis köselesinden daha aşağı gördüğüm halde, şimdi krallar başına taç olabilecek halde idim.

Fakat asıl şaştığım şey, nasıl olup da çıldırmadığımdı. Allah o müdürden razı olsun... Kendisini kaba, zalim, kötü bildiğimiz müdür, beni çıldırmaktan kurtarmıştı.

— Şöyle, mükellef bir akşam yemeği yesem bari bu akşam... dedim.

Cebimde on beş liram vardı. Ayın 12 si... Ende 15 lira... Hemen ilk işim istasyona gidip treni sormak olacak. İkinci işim de güzel bir yemek yemek...

Çıkmağa hazırlanırken, arası kilitli bir kapı ile ayrılmış olan öteki bölükten bir tıkırtı geldi, kapının sürmesi çekildi ve Hatice, o her zamanki basma entarisi, kabalarını döven iki örgü saçı ile göründü. Fakat gelişi bir acaipti. Gözleri şişmişti. Mahcup, perişan ve yabancı gibiydi.

— Kız ne var, ağladın mı?

Diye yanına yaklaştım. Fakat artık ona karşı hiç bir arzu, hiç bir sevgi duymuyordum. Halbuki onunla evlenebilmek için can atardım. Babasının kasaba dışında bir mandırası vardı. Cimri olmasaydı, kızını da, karısını da pek âlâ geçindirirdi. Fakat işte... Koklatmıyordu. Ben ise, küçük bir memur, bu Haticeyi almakla adamın bir gün vefat edivereceğini düşünürdüm: "Kurtarırsa bu kız kurtarır beni bu halden...,, derdim, sonra da kasabalı kızlara evlenip zengin olmuş memurlar gözümün önüne gelirdi.

Hatice sualime cevap vermemişti.

— Söylesene kız, ağladın mı?

— Hı, dedi.

— Niçin ağladın?

— İşte...

— Nasıl işte? Sebep ne? Sebepsiz ağlanır mı?

Gözlerini kaldırdı, yüzüme baktı:

— Duydum! dedi.

— Neyi duydun?

— Sen... çok... zengin olmuşsun!.

Vay canına... Olur şey değildi, dedikodu benden evvel eve gelmişti. Aman yarabbi, bu ne kudretti:

— Kız ne zenginliği?

— Mirasa konmuşsun!.

— Sana kim söyledi?

— Karşıdaki Hacı Eyübün kızı...

— O nereden duymuş?

— Babası söylemiş.

— Babası nereden duymuş?

— Emin efendi söylemiş.

— Emin efendi nereden duymuş?

— Çarşıdan duymuş!

Eğer bu haberi şeytan alıp buraya getirmeğe kalksaydı mutlaka geç kalırdı.

— E, ne olmuş. Mirasa konmuşum, sen niçin ağladın?

— Ben... İşte bunun için ağladım...

— Bunun için mi? Kız bu ağlanacak haber mi?

— Beni bırakacaksın artık...

Bu söz karşısında Haticeye dikkatle baktım: Bana o, eskiden ipek gibi görünen saçları şimdi bir saman yığını halindeydi. Sıhhat ve gençlik ifadesi olan gürbüz ve kırmızı yanaklarını pek bayağı, pek âdi buldum. Hele gözleri... Bu gözler için kaç gece ben ona:

"— Sanki yıldızlardan birer pırıltı alınmış da, üzerlerine mavi, kırmızı, yeşil yakutcuklar konmuş, sana göz diye verilmiş. Ömrüm oldukça ben senin bu harikulâde gözlerine tapacağım.,, demiştim.

Halbuki şimdi bu gözlerin bir kurbağa gözünden farkı yoktu. Patlak, içi kirli lekelerle dolu, mânasız gözler...

— Niçin bana öyle bakıyorsun?.

— Ben mi?. Hiç... Ne ise... Haydi git artık içeriye, annen duyar!..

— Halbuki...

Kolundan tutup kapıya doğru götürmeğe başladım. Kurtulmağa çalışmadı, sadece gözlerinden iki damla yaş akıp dolgun göğsüne düştü:

— Artık beni görmek istemiyorsun!.

— Hadi, sen şimdi git de, akşama görüşürüz.

Adeta bir bohçayı bir yerden bir başka yere atar gibi, onu kapıdan kendi bölüklerine bıraktım, bırakırken de gözüme ilişen iki örgü saçı, bana çok, çok gülünç göründü.

Sokağa çıkınca, kendimi şu küçücük kasabanın kahramanı sayıyordum. Artık ne havi dökülmüş elbisem, ne şekli bozulmuş ayakkaplarım, ne de 10 lira aslî maaşım beni utandırmıyordu.

Bakkalın önünden geçerken, herif alacağını değil de, hürmetle, yerden temennalar ederek hatırımı sordu. Lokantacı Boyabatlı Hüseyin:

— Beyim, bir türlü yaptım, ağzına lâyık! diye kapıdan karşıladı.

Herkes bana bakıp bakıp bir şeyler fısıldaşıyordu. O eskiden bana biraz acır gibi bakan kasabalı memurlar etrafımı aldılar... Tebrikler, hayranlıklar, sevinçler.

Bir taraftan biri, sanki bir futbol topunu şişirir gibi, ağzını bir yerime koymuş, boyuna beni şişiriyordu. Evet, şiştiğimi hissediyordum. Ama niçin?.. O kadar şişmiştim, o kadar etrafımı görmez ve duymaz olmuştum ki, bir aralık karşı masalardan birinden:

"— Yıl uğursuzundur!,,

"— Armudun iyisini ayılar yer!,, dediklerini bile duymadım.

Sanki uçuyordum. Sanki şu küçük kasaba, içindeki evleri, caddeleri, insanları ve hayvanlarile beraber, benim önümde, o çocuk oyuncağı evlere, caddelere, insanlara ve hayvanlara dönmüştü. Elimi uzatsam bir evi bir yerden bir başka yere kaldıracak kudreti kendimde buluyordum.

Bir aralık yanıma, dairede benim hemderdim olan Kadının Yusuf yaklaştı, kulağıma eğildi:

— Ali kardeşim, Allah ziyade etsin, hayrını gör! Lâkin dayanamadım, sana derdimi tekrarlayayım, dedim. Benim şu bağ hacizli. 150 lirayı bulsam kurtaracağım. Acaba İstanbulda bana... Gittiğin zaman...

— Arkası var —

Buruşukluklarımı Nasıl Giderdim.

Güzellik Mütehassıslarının ve sözde "Buruşukluklara karşı" müstahzaratın ademi muvaffakiyetinden sonra

EVİNDE YAPILACAK BASİT BİR TEDAVİ HARİKA YARATIYOR.

Akşamları yatmazdan evvel, terkibine genç hayvanların hüceyrelerinden istihraç edilen BİOCEL karıştırılmış bir krem tatbik ediyorum. Bu, tıpkı cildinizin BİOCEL'i gibidir. Sihirlâmiz olan bu cevher sayesinde zayıflamış cildiniz beslenecek, tazeleşip gençleşecek. Bu cild gıdası, bütün dünyada tanınmış bir cild mütehassısı tarafından keşf ve hali hazırda pembe renkteki Tokalon kremlinin terkibine ithal edilmiştir. Her akşam yatmazdan evvel yegâne cild gıdası olan bu BİOCEL'li kremi kullanınız. Sabahları da beyaz renkteki Tokalon kremini kullanınız. O, cildi besler, açık mesameleri sıklaştırır ve «Makyaj» için mümkün olan en mükemmel bir esas teşkil eder. Bu iki kremin istimalinde müessir neticeler garantilidir. Aksi halde verdiğiniz paranın iki misli iade olunur.

PARASIZ GÜZELLİK KUTUSU Derununda (beyaz ve pembe) renklerdeki Tokalon kremleri ile muntelif renklerde Tokalon pudrasının nümunelerini havidir. Ambalaj ve sevk masrafı olarak 20 kuruşluk bir pulu aşağıdaki adrese gönderiniz. Tokalon servisi 23 M. Posta kutusu 622. İstanbul.

Göztepe ve Çiftehavuzlarda inşaatı bitmek üzere olan

EVLER

yakında satışa çıkarılacaktır.

YAPI ve KREDİ BANKASI'nın Merkez, Şube ve Ajanslarından 22 Nisan Pazartesinden itibaren malûmat alabilirsiniz.

Evler şimdiden gezilebilir.

Büyük KATERİNA

Meşhur Rus imparatoriçesinin fırtınalı ve aşk maceralarile dolu hayatını Hüseyin Cahit Yalçının kaleminden okuyunuz.

Fiyatı 125 kuruştur. Bütün kitapçılarda ve Yedigün bayilerinde bulunur.

KARİKATÜR

İDAREHANESİ

İstanbul, Ankara caddesi Acımusluk sokağı No. 7. Telgraf: İstanbul KARİKATÜR. Telefon: 23031.

ABONE ŞARTLARI

Türkiyenin her tarafı için seneliği 750, altı aylığı 375 kuruştur.

Ecnebî memleketler için seneliği 1200, altı aylığı 600 kuruştur.

İdarehaneye gönderilen yazı ve resimler, basılsın basılmasın geri verilmez.

TÜRK MEŞHURLARI

ANSİKLOPEDİSİ

Edebiyatta, Sanatta, İlimde, Harpte, Politikada ve her sahada şöhret kazanmış olan TÜRKLERİN HAYATLARI ESERLERİ

YAZAN:

İBRAHİM ALÂETTİN GÖVSA

Bu emsalsiz eser 13 fasikülde tamamlanıyor. Şimdiye kadar 11 fasikülü çıktı. Eksik olan fasikülleriniz varsa idarehanemizden yahut bulunduğunuz şehrin bâyiinden tamamlayınız ve sureti mahsusada imal ettirdiğimiz cilt kapakları ile ciltletiniz.

TÜRK MEŞHURLARI

Her münevverin, her öğretmenin ve her öğrencinin behemehal edinmesi lâzım olan emsalsiz bir eserdir.

YEDİGÜN NEŞRİYAT

TURAL

KOMPRİMELERİ

Öksürüğe ve Bronşite karş

Sahibi ve U. Neşriyat Müdürü: Sedat S.

Basıldığı yer: Yedigün Matbaası

Büyük KATERİNA

Üstat Hüseyin Cahit tarafından tercüme edilen bu eser meşhur Rusya imparatoriçesi Büyük Katerinanın maceralarla dolu olan aşk hayatını tafsilâtile nakletmektedir. Türk tarihi ile sıkı bir surette ilgili olan bu eseri mutlaka okumanız lâzımdır. 125 kuruş.

YEDİGÜN NEŞRİYAT

Karikatür

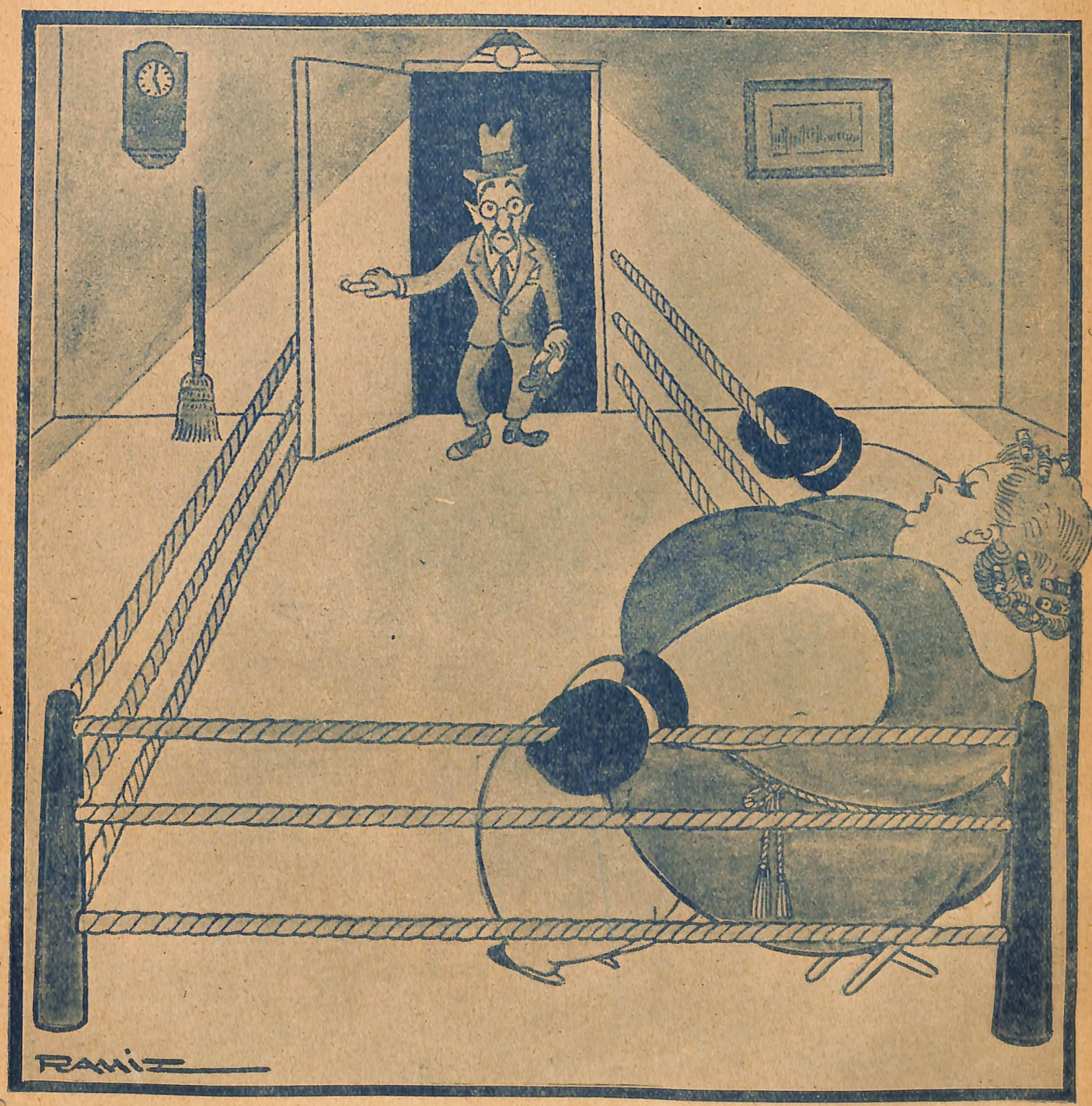

TOMBUL TEYZENİN KOCASI BİR GECE HOVARDALIKTAN DÖNÜYOR...

Tombul Teyze — Ah benim maça beyim, haydi maça hazır ol!..

TT POSTASI

Merzifon: A. Akyürek:

S — Teyzeciğim, Tıbbiye son sınıfından matrudum. Hususî ve fahrî doktorunuz olmama müsaade eder misiniz? Tavla oyununun şampiyonuyum, bu oyunda size de meydan okuyorum. Benimle bir maç yapabilir misiniz? Meşhur Kara Mustafa Paşanın memleketinde yetişen meşhur kirazlardan yemek için sizi, Sıska dayıyı ve yeğenlerimi davet etsem gelir misiniz?

C — Tıbbiyenin ön kapısından çıkacak yerde arka kapıdan çıkmanızdan yolu şaşırdığınız anlaşılıyor... Bizden evvel kendinize bir doktor bulup şampiyonluk hastalığınızı tedavi etseniz daha iyi olacak. Meşhur kirazlardan yemek için davetinizi kabul ediyoruz. Münasip harcırahı bekleriz. Selâmlar.

Salihli: İrfan Meral:

S — Tombul Teyze sizi bugünlerde fazla yağlı görüyorum. Kocanız muhtekirliği (karaborsacılığı) ele mi aldı?

C — Karaborsacılık o kadar büyüdü ki artık ele avuca sığmaz oldu. Ele almak kocamın ne haddine!